

Lieta C-140/09

Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA

pret

Presidenza del Consiglio dei Ministri

(Tribunale di Genova)

lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Valsts atbalsts — Piešķirtās subsīdijas jūras transporta uzņēmumam, kas uzņemas pienākumu sniegt sabiedrīskos pakalpojumus — Valsts likums, ar ko ir paredzēta iespēja piešķirt avansu pirms vienošanās apstiprināšanas

Tiesas (ceturtā palāta) 2010. gada 10. jūnija spriedums I - 5246

Sprieduma kopsavilkums

1. *Prejudiciāli jautājumi — Tiesas kompetence — Robežas — Atbalsta saderības ar kopējo tirgu pārbaude — Izslēgšana*
(EKL 88. un 234. pants)
2. *Valsts atbalsts — Jēdziens — Subsīdijas, kas, pamatojoties uz valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēta avansa izmaksa pirms vienošanās apstiprināšanas, ir piešķirtas uzņēmumam, kuram ir uzticēts pienākums sniegt sabiedrīskos pakalpojumus*
(EKL 87. pants)

1. Tiesa nav kompetenta lemt par valsts pasākuma atbilstību Savienības tiesībām. Tā turklāt nevar lemt par valsts atbalsta vai atbalsta shēmas atbilstību kopējam tirgum, jo šis atbilstības izvērtējums ir ekskluzīvā Eiropas Komisijas, kas rīkojas Savienības tiesas kontrolē, kompetencē. Tiesa tāpat nav kompetenta izvērtēt apstākļus pamata lietā vai piemērot tās interpretētas Savienības tiesību normas valsts pasākumiem vai situācijām, jo šie jautājumi ir valsts tiesu ekskluzīvā kompetencē.
2. Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka subsidijas, kuras saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēta samaksa avansā pirms vienošanās apstiprināšanas, tikušas piešķirtas uzņēmumam, kuram ir uzticēts sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākums, iepriekš nenosakot precīzus un ierobežojošus kritērijus, ir valsts atbalsts, ja šīs subsidijas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļo vai rada draudus izkropļot konkurenci, kas ir jāpārbauda valsts tiesai.

Tomēr Tiesa ir kompetenta iesniedzējtiesai sniegt visus Savienības tiesību interpretācijai vajadzīgos norādījumus, kas tai ļautu izvērtēt valsts pasākuma atbilstību šīm tiesībām, lai pieņemtu nolēmumu tās izskatāmajā lietā. Valsts atbalsta jomā Tiesa var iesniedzējtiesai iesniegt interpretācijas norādes, lai tā varētu noteikt, vai valsts pasākums var tikt kvalificēts kā valsts atbalsts Savienības tiesību izpratnē.

Savukārt, ciktāl valsts iejaukšanās ir jāuzskata par atbalsta saņēmēju uzņēmumu sniegto pakalpojumu kompensāciju, pildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu, tādā veidā, ka faktiski šie uzņēmumi negūst finansiālu priekšrocību un ka minētā iejaukšanās šo uzņēmumu konkurētspējai nerada labvēlīgāku situāciju, salīdzinot ar konkurējošiem uzņēmumiem, šāda iejaukšanās nav valsts atbalsts Savienības tiesību izpratnē. Tomēr, lai konkrētajā gadījumā šāda kompensācija netiktu atzīta par valsts atbalstu, ir jābūt izpildītiem vairākiem nosacījumiem.

(sal. ar 22. un 24. punktu)

Pirmkārt, šādu kompensāciju saņēmušajam uzņēmumam faktiski ir jābūt

patiešām uzticētai sabiedrisko pakalpojumu pienākumu pildīšanai, un šiem pienākumiem ir jābūt skaidri definētiem. Otrkārt, kompensācijas aprēķināšanas pamatā esošiem parametriem ir jābūt iepriekš noteiktiem objektīvā un pārskatāmā veidā, lai tā nesniegtu atbalsta saņēmējam uzņēmumam saimniecisko priekšrocību, kas tā situāciju salīdzinājumā ar konkurējošiem uzņēmumiem varētu padarīt labvēlīgāku. Treškārt, kompensācija nedrīkst pārsniegt to, kas nepieciešams, lai segtu visas ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu izpildi saistītās izmaksas vai to daļu, ņemot vērā attiecīgus ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi. Ceturtkārt, minētā kompensācija ir jānosaka, pamatojoties uz tādu izmaksu analīzi, kas pienākumu izpildē rastos vidusmēra uzņēmumam, kurš ir labi pārvaldīts un pietiekami nodrošināts ar nepieciešamiem līdzekļiem, lai ievērotu attiecīgās sabiedriskajiem pakalpojumiem izvirzītās prasības, ņemot vērā attiecīgus ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi.

Subsīdijas, kas pilnībā neatbilst šiem nosacījumiem, nevar netikt atzītas par valsts atbalstu Savienības tiesību izpratnē. Apstāklim, ka subsīdijas tika maksātas avansā līdz to vienošanos apstiprināšanai, kas tika noslēgtas un stājās spēkā tikai pēc vairākiem gadiem, šajā sakarā nav nozīmes. Šāds apstāklis neizraisa ne priekšrocību, kas piešķirta saņēmēja uzņēmumam, ne seku, kuras šāda priekšrocība var radīt attiecībā uz konkurenci, izzušanu, jo nav izpildīti visi iepriekš minētie nosacījumi.

Valsts tiesai ir jāvērtē, vai subsīdijas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, izkropļojot vai radot draudus izkropļot konkurenci.

(sal. ar 35.–40., 44., 45. un 52. punktu un rezolutīvo daļu)